

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

09 лютого 2016 р.

Київ

№ 67-р

Про перевірку рішення
у справі № 1/02-215-14

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання державного уповноваженого Комітету від 21.12.2015 № 8-01/984/480-зв та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИВ:

До Комітету надійшла заява комунального підприємства «Лозоваводоканал» Лозівської міської ради Харківської області (далі – КП «Лозоваводоканал», Заявник, Підприємство) від 04.02.2015 № 398 (zareєстрована в Комітеті 09.02.2015 за № 8-01/984) (далі – Заява) про перевірку рішення адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Комітету (далі – територіальне відділення) від 16.12.2014 № 234-р/к (далі – Рішення) у справі № 1/02-215-14.

У Рішенні адміністративна колегія територіального відділення постановила:

«1. Визнати, що КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЛОЗОВАВОДОКАНАЛ" ЛОЗІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код – 37048692) за результатами діяльності в 2013 році та станом на грудень 2014 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку централізованого водопостачання в межах мереж, що ним експлуатуються в місті Лозова та селищі Панютине Лозівського району Харківської області із часткою 100 %.

2. Визнати дії КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА "ЛОЗОВАВОДОКАНАЛ" ЛОЗІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код – 37048692) по безпідставному відключенню споживачам водорозбірних колонок в межах селища Панютине за адресами: вулиця Робоча, 38 та провулок Лісний, 3, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку централізованого водопостачання в межах території міста Лозова та селища Панютине, на якій розташовані мережі водопостачання, що перебувають у його власності та/або користуванні, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Згідно з абзацом другим частини другої статті 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції" накласти на КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЛОЗОВАВОДОКАНАЛ" ЛОЗІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код – 37048692) за порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього подання, штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

4. Зобов'язати КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЛОЗОВАВОДОКАНАЛ" ЛОЗІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код – 37048692) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, шляхом підключення водорозбірних колонок в межах

селища Панютине за адресами: вулиця Робоча, 38 та провулок Лісний, 3, та надання до територіального відділення документів підтверджуючих зазначені дії в 1-місячний строк з дня отримання рішення у Справі».

Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 18.02.2015 № 12/31-р Заяву прийнято до розгляду.

Ухвалою господарського суду Харківської області від 11.02.2015 порушено провадження у справі № 922/806/15 за позовом КП «Лозоваводоканал» до територіального відділення про визнання недійсним Рішення.

Враховуючи викладене, розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 02.03.2015 № 12/33-р було зупинено розгляд Заяви до завершення розгляду судами справи № 922/806/15.

Рішенням Господарського суду Харківської області від 30.03.2015 у справі № 922/806/15, залишеним без змін постановою Харківського апеляційного господарського суду від 01.07.2015 та постановою Вищого господарського суду України від 29.09.2015, у позові КП «Лозоваводоканал» до територіального відділення про визнання недійсним Рішення відмовлено та встановлено, що Рішення прийняте в прийняте в межах компетенції, без порушення прав та законних інтересів позивача, з дотриманням норм матеріального та процесуального права та вимог чинного законодавства.

Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 21.12.2015 № 06/256-р поновлено розгляд Заяви.

У Заяві Підприємство, зокрема, зазначає, що «КП «Лозоваводоканал» не може погодитися з цим Рішенням і вважає Рішення незаконним і прийнятим з неповним з'ясуванням обставин, які мають значення для справи, не доведенням обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими, невідповідністю висновків, викладених у Рішенні, обставинам справи, неправильним застосуванням норм матеріального права».

У Заяві Підприємство, зокрема, зазначає, що «нормативними документами, які регламентують порядок надання послуг з централізованого водопостачання, не передбачено яким чином має здійснюватися надання послуг з водопостачання через вуличні водорозбори (колонки).

Правилами надання послуг, взагалі не передбачено надання послуг з постачання холодної води через вуличні водорозбори (колонки)».

У Заяві КП «Лозоваводоканал» вказує, що пунктом 2.2.7 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 10.08.2012 № 279, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 31.08.2012 за № 1468/21780 (далі – Ліцензійні умови), передбачено, що обов'язковою умовою провадження відповідного виду господарської діяльності, зокрема централізованого водопостачання, є наявність встановлених приладів обліку послуг.

Заявник зазначає, що враховуючи, що нормативними документами, які регламентують порядок надання послуг з централізованого водопостачання, не передбачено яким чином має здійснюватися надання послуг з водопостачання через вуличні водорозбори (колонки) та їх облік, Виконавчим комітетом Лозівської міської ради Харківської області було прийнято рішення «Про забезпечення обліку централізованого водопостачання через вуличні водорозбори (колонки)» від 30.07.2013 № 453 (далі – Рішення № 453), яким КП «Лозоваводоканал» зобов'язувалося з 01.11.2013 здійснювати утримання та експлуатацію вуличних водорозборів (колонок) лише за умови їх обладнання вузлами обліку води. Рішенням № 453 також було затверджено порядок облаштування вуличних водорозборів (колонок) засобами обліку води, яким передбачалося, що споживач (група споживачів)

здійснює оплату облаштування вуличного водорозбору (колонки) вузлом обліку води відповідно до Правил надання послуг.

Зважаючи на викладене, на думку Заявника, дії КП «Лозоваводоканал» з реалізації Рішення № 453, пов'язані з обладнанням вуличних водорозборів (колонок) засобами обліку води або їх відключенням, у тому числі розташованих за адресами: смт Панютине, вул. Робоча, 38 і пров. Лісний, 3, у зв'язку з неможливістю обладнання їх засобами обліку, здійснені відповідно до обов'язків Підприємства, передбачених законодавством, не є порушенням нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері житлово-комунальних послуг, і відповідно не можуть бути кваліфіковані як порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

У зв'язку із зазначеним, КП «Лозоваводоканал» просить скасувати Рішення і припинити провадження у справі.

На підставі аналізу Рішення, матеріалів справи № 1/02-215-14 встановлено наступне.

Основні засади організаційних, господарських відносин, що виникають у сфері надання та споживання житлово-комунальних послуг, між їхніми виробниками, виконавцями і споживачами, а також їхні права та обов'язки визначає Закон України «Про житлово-комунальні послуги».

Статтею 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлено, що законодавство України у сфері житлово-комунальних послуг базується на Конституції України і складається з нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері житлово-комунальних послуг.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні, зокрема, холодною та гарячою водою у порядку, встановленому законодавством; житлово-комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та перебування осіб у жилих і нежилих приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил.

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець – це суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору; споживач – фізична чи юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальну послугу.

Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послуга з централізованого постачання холодної води є комунальною послугою, що за функціональним призначенням віднесена до житлово-комунальних послуг.

Рішенням Лозівської міської ради Харківської області від 27.07.2010 № 452 «Про визначення виконавця послуг з централізованого постачання холодної води та централізованого водовідведення у житловому фонді Лозівської міської ради», КП «Лозоваводоканал» визначено виконавцем послуг з централізованого постачання холодної води та централізованого водовідведення у житловому фонді Лозівської міської ради.

КП «Лозоваводоканал» надає послуги з централізованого водопостачання в місті Лозова та селищі Панютине Лозівського району Харківської області. Адміністративною колегією територіального відділення відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605, КП «Лозоваводоканал» визнано таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку централізованого водопостачання в межах мереж, що ним експлуатуються в місті Лозова та селищі Панютине Лозівського району Харківської області, із часткою 100 відсотків.

Згідно з частиною третьою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» комунальні послуги надаються споживачам безперебійно за винятком окремих випадків, перелік яких визначений цією ж статтею.

Статтею 25 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» визначено, що з метою забезпечення споживачів питною водою можуть використовуватись індивідуальні та колективні установки (пристрої) питного водопостачання. Введення в експлуатацію колективних установок (пристроїв) питного водопостачання здійснюється виробником або його представником.

Частиною другою статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», зокрема, передбачено, що «підприємства питного водопостачання зобов'язані забезпечити виробництво та постачання споживачам питної води відповідно до умов договору».

Порядок користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення населених пунктів України регулюється Правилами користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (далі – Правила № 190).

Відповідно до пункту 1.2 Правил № 190 вуличний водорозбір (водорозбірна колонка) – пристрій для розбору питної води безпосередньо з водопровідної мережі в місцях колективного водокористування.

Пунктом 8.1 Правил № 190 встановлено, що вуличні водорозбори (колонки) призначені для колективного водокористування. Місце їх встановлення визначається за пропозицією місцевих органів самоврядування та за погодженням виробника.

Пунктом 8.3 Правил № 190 встановлено, що експлуатація та ремонт водорозборів здійснюються виробником або споживачами, на балансі яких перебувають ці водорозбори і які зобов'язані:

- а) стежити за станом водорозборів, цілісністю їх частин, дотримуватися санітарних вимог;
- б) не допускати нецільового використання води, утворення калюж та намерзлого льоду;
- в) зберігати непошкодженими водостоки та підступи до водорозборів;
- г) виконувати дезінфекцію і фарбування приладів водорозбору в термін, визначений договором.

Як встановлено адміністративною колегією територіального відділення, відповідно до пункту 1 рішення Панютинської селищної ради Лозівського району Харківської області (далі – Панютинська селищна рада) від 28.08.2013 № 515 «Про забезпечення обліку централізованого водопостачання через вуличні водорозбори (колонки)» Панютинська селищна рада рекомендувала КП «Лозоваводоканал» з 01.01.2014 здійснювати утримання та експлуатацію вуличних водорозборів (колонок) у межах селища Панютине лише за умови їх обладнання вузлами обліку.

Предметом дослідження у справі № 1/02-215-14 було відключення КП «Лозоваводоканал» низки споживачів водорозбірних колонок у межах селища Панютине Лозівського району Харківської області за адресами: вул. Робоча, 38 та пров. Лісний, 3.

Так, КП «Лозоваводоканал» 16.01.2014 здійснило відключення водорозбірних колонок у межах селища Панютине Лозівського району Харківської області за адресами: вул. Робоча, 38 та пров. Лісний, 3.

Як зазначило КП «Лозоваводоканал», причиною відключення Підприємством зазначених водорозбірних колонок стала відсутність їх обладнання засобами обліку води.

При цьому під час розгляду справи встановлено, що споживачами відключених водорозбірних колонок, зокрема Носенко О.А. та Кузнецовою А.Б., відповідно до пункту 3.5 Правил № 190 здійснювалась оплата за нормами водоспоживання зазначених водорозбірних колонок, що підтверджується відповідними платіжними документами.

Як встановлено Рішенням та підтверджено судами в судовій справі № 922/806/15, зазначена причина відключення не відповідає Правилам № 190.

Пунктом 3.1 Правил № 190 встановлено, що розрахунки за спожиту питну воду та скид стічних вод здійснюються на основі показів засобів обліку.

Згідно з пунктом 3.5 Правил № 190 визначено, що в окремих випадках (сезонне водоспоживання, недоцільність установки засобів обліку тощо) розрахунок витрат води споживачами, що не мають засобів обліку, за розрахунковий період за погодженням з виробником здійснюється згідно з нормативами питного водоспоживання, затвердженими у встановленому порядку.

Пунктом 5.25 Правил № 190 передбачено, що для контролю витрат води у споживачів, які не мають засобів обліку, а також для перевірки показів установлених засобів обліку виробник має право встановлювати на вводах контрольні засоби обліку. Ці роботи теж можуть бути виконані за обґрунтованою вимогою споживача. Дообладнання або монтаж вузлів обліку для встановлення контрольних засобів обліку виконується за рахунок зацікавленої сторони.

При цьому ні в зазначених, ні в інших нормативно-правових актах, на які посиляється Заявник, не передбачено права (можливості) Підприємства припинити водопостачання споживачам у зв'язку з відсутністю на установках (пристроях) питного водопостачання засобів обліку води.

Як зазначено в постанові Вищого господарського суду України від 29.09.2015 у справі № 922/806/15:

«Згідно з частинами третьою і четвертою статті 16 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:

- комунальні послуги надаються споживачам БЕЗПЕРЕБІЙНО, за окремими винятками, передбаченими в цій же статті;

- у разі застосування перерви в наданні послуг виконавець/виробник зобов'язаний повідомити через засоби масової інформації про таку перерву споживача не пізніше ніж за 10 днів (за винятком перерви, що виникла внаслідок аварії або дії обставин непереборної сили). У повідомленні необхідно зазначити причину та строк перерви в наданні відповідних послуг.

Статтею 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» передбачено ОБОВ'ЯЗОК підприємства питного водопостачання забезпечити виробництво та постачання споживачам питної води відповідно до умов договору.

При цьому ні згаданими статтями, ані іншими нормами чинного законодавства, у тому числі й Правилами, на які посиляється скаржник, не передбачено права (можливості) підприємства водопостачання припинити водопостачання у зв'язку з відсутністю на установках (пристроях) питного водопостачання засобів обліку води.

Дія згаданої норми Закону України «Про житлово-комунальні послуги» щодо безперебійного надання комунальних послуг (за винятком окремих випадків, наявності яких у даному разі судами не встановлено і скаржником не наведено) не може бути спростована, скасована чи обмежена й будь-якими рішеннями (актами) органів місцевого самоврядування, на які (рішення) також посилався скаржник.»

Як зазначено у Рішенні, дії КП «Лозоваводоканал» з безпідставного відключення водорозбірних колонок були б неможливими за умов значної конкуренції на ринку централізованого водопостачання в межах території міста Лозова та селища Панютине, на якій розташовані мережі водопостачання, що перебувають у власності та/або користуванні КП «Лозоваводоканал», адже в такому випадку споживач мав би можливість обирати між кількома виконавцями послуг і, в разі здійснення КП «Лозоваводоканал» зазначених дій, обрав би іншого виконавця.

Тобто, дії КП «Лозоваводоканал», які полягають у безпідставному відключенні споживачам водорозбірних колонок у межах селища Панютине за адресами: вул. Робоча, 38 та пров. Лісний, 3, були правомірно кваліфіковані адміністративною колегією територіального відділення як порушення, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку централізованого водопостачання в межах території міста Лозова та селища Панютине, на якій розташовані мережі водопостачання, що перебувають у його власності та/або користуванні, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку.

Отже, адміністративною колегією територіального відділення під час прийняття Рішення у справі № 1/02-215-14 було повно з'ясовано обставини, які мають значення для справи, доведено обставини, які мають значення для справи і які визнано встановленими, висновки, викладені в Рішенні, відповідають обставинам справи, норми матеріального та процесуального права застосовані правильно.

Зазначене підтверджується рішенням господарського суду Харківської області від 30.03.2015 у справі № 922/806/15, залишеним без змін постановою Харківського апеляційного господарського суду від 01.07.2015 та постановою Вищого господарського суду України від 29.09.2015, згідно з якими встановлено відсутність підстав, визначених статтею 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та встановлено законність та обґрунтованість Рішення.

Таким чином, підстави, визначені частиною першою статті 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» для зміни, скасування чи визнання недійсним Рішення, відсутні.

КП «Лозоваводоканал» на подання від 21.12.2015 № 8-01/984/480-зв про перевірку Рішення листом від 05.01.2016 № 25 (zareestrovaniy у Комітеті 11.01.2016 за № 8-01/183) повідомило Комітет про свою незгоду з висновками, викладеними у вказаному поданні з тих же підстав, що наведені в Заяві про перевірку Рішення. Однак зазначені заперечення КП «Лозоваводоканал» спростовуються матеріалами справи.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 57 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 45 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Рішення адміністративної колегії Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 16.12.2014 № 234-р/к у справі № 1/02-215-14 залишити без змін.

Головуючий –
заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

Н. СИДОРЕНКО